

Typ kurzu: povinný

Rozsah kurzu: 26 h

Forma kurzu: přednáška, konzultace

Zakončení kurzu: zkouška

CÍL A ANOTACE:

Cílem kurzu je seznámit studující se základními pojmy a teoretickými východisky sociální práce. Kurz studenty uvede do soudobých teoretických modelů sociální intervence (sociální práce) a naznačí jim možnosti jejich praktické aplikace. Studující získají představu o sociální práci jako o multiparadigmatickém oboru, jehož podstatným rysem je integrující přístup k poznávání i k praktické činnosti. Autor kurzu vychází z teze, že sociální problémy člověka, skupin nebo společenství lze různými způsoby vysvětlovat (konceptualizovat a interpretovat), k praktické pomoci je však třeba použít takový postup, který situaci reálně pozitivně ovlivní (volba přístupu tedy není libovolná). V praxi je proto také často nutné uplatňovat několik postupů souběžně nebo následně.

ORGANIZACE KURZU:

Kurz sestává z 13ti dvouhodinových lekcí. Během první budou studující seznámeni s podrobnostmi organizace kurzu a s podmínkami pro jeho absolvování.

Základním předpokladem zvládnutí kurzu je vysoká motivace. Celý kurz je doprovázen **vlastní četbou**.

Na základě úspěšného absolvování kurzu bude studujícím udělena zkouška.

Samozřejmostí je, že po celou dobu kurzu je studujícím k dispozici konzultant. Dále je organizace kurzu podrobně rozepsána:

1. lekce Organizace kurzu

(Úvod do studia, plán a způsob výuky kurzu. Požadované studijní materiály. Výstupy a zpětné vazby.)

2. lekce

Úvod do sociální práce

3. lekce

Psychodynamický přístup

4. lekce

**Psychosociální přístup,
Přístup orientovaný na úkoly**

5. lekce

Humanistické a existenciální teorie

6. lekce

Humanistické a existenciální teorie – logoterapie a existenciální analýza, transakční analýza, přístup orientovaný na člověka

7. lekce

Sociálně-psychologické a komunikační modely,

8. lekce

Systemický a narativní přístup

9. lekce

Krizová intervence

10. lekce

Kognitivní a behaviorální teorie

11. lekce

**Antiopresivní přístupy
Ekologická perspektiva**

12. lekce

Sociální práce se skupinami

13. lekce

Komunitní sociální práce

Termíny písemného výstupu:

30. dubna: projekt řešení případu, odevzdaný do odevzdávání v IS MU

KONTAKTNÍ ÚDAJE NA UČITELE:

Stanislava Ševčíková, Ph.D.

e-mail:

stana.sevcikova@gmail.com

Konzultace:

dle předchozí domluvy

DOTAZY: POKUD DOTAZY MAJÍ INFORMAČNÍ HODNOTU PRO OSTATNÍ, VKLÁDEJTE JE DO DISKUSNÍHO FORA, ODPOVÍDÁM MINIMÁLNĚ 1X TÝDNĚ, V OSTATNÍCH PŘÍPADECH NA MAIL.

POKYNY KE KOMUNIKACI ELEKTRONICKOU POŠTOU

Dotazy se zasílají v samostatných mailech. Jejich předmět se označí heslem **Sociální práce FF_konzultace**

Použitá symbolika

četba

POŽADAVKY PRO ZAKONČENÍ KURZU

Průběžné povinnosti

Literatura

Předpokladem účasti na jednotlivých lekcích je zvládnutí příslušné **povinné literatury**.

Seminární práce

Součástí povinností studujících je vypracování seminární práce v rozsahu cca 5000 znaků textu bez úvodního listu a bez literatury.

Zkouška

V Brně 21.4. 2020

AKTUALIZACE INFORMACÍ O ZKOUŠCE VZHLEDEM K NOUZOVÉMU STAVU:

Zkouška sestává z odevzdání seminární práce (forma: Přijata v poznámkovém bloku a ústního zkoušení v online platformě. Studující dostane 2 otázky, z jejichž odpovědí bude vyvozena známka. Je možné položit i třetí doplňující otázku).

Starší informace ohledně zkoušky uvedené v tomto syllabu nadále **NEZŮSTÁVAJÍ V PLATNOSTI**.

Zkouška se uskuteční formou písemného testu.

Test

Test ověřuje základní znalosti, které měli studující získat v průběhu kurzu.

Následující tabulka vyjadřuje základní strukturu povinností studujících a vymezuje množství bodů, které je možno (nutno) v průběhu studia získat.

Zkouška	Maximum	Minimum
SEMINÁRNÍ PRÁCE	Odevzdána a přijata	Odevzdána a přijata
Písemný test	10 bodů	6 bodů
Počet bodů celkem	10 bodů	6 bodů

CELKOVÉ BODOVÉHO OHODNOCENÍ

Body	Hodnocení
10 bodů	A
9 – 9,5 bodů	B
8 – 8,9 bodů	C
7 – 7,9 bodů	D
6 – 6,9 bodů	E
- 6 bodů	F

SEMINÁRNÍ PRÁCE

PODROBNOSTI KE ZPRACOVÁNÍ ANALÝZY TEORIE:

Každý studující odevzdá jednu písemnou práci (projekt řešení případu). Tato bude mít **rozsah cca 5000 znaků** (včetně mezer).

Všechny práce budou psány písmem Times New Roman CE vel. 12, řádkování 1,5. Titulní list práce bude v pravém horním rohu opatřen jménem a příjmením autora, jeho studijní kombinací, imatrikulačním ročníkem a počtem znaků. Na titulní straně bude dále uveden typ (analýza teorie) a vlastní název práce. Uveďte také **skutečný termín** odevzdání. Nezapomeňte stránky očíslovat. Každá práce bude obsahovat **seznam použité literatury** a měla by být psána jako střídavý odborný text s odkazy na použitou literaturu.

ZADANÁ STRUKTURA PRÁCE JE POVINNÁ.

A) analýza teorie

Kroky:

Volba teorie (dle osobního zájmu)

Identifikace odpovídající literatury, volba jedné monografie a její studium

Provedení analýzy podle kritérií dvojice autorů Meyer, Kettner (viz. Navrátil, 2001)

Při hodnocení bude kladen důraz na následující aspekty:

- dodržování struktury dle kritérií

- obsahová správnost analýzy a porozumění teorii
- formální správnost (citace, stylistika, rozsah, přehlednost,
- práce s odbornými monografiemi (vedle dalšího studijního materiálu k dané problematice)

!!!!!! Monografie: pro napsání práce je nutné zvolit monografii. Za monografii nepokládám jakékoli učebnice (učebnicí rozumím studijní text určený k nastudování určité problematiky). Monografií pro případ vypracování tohoto kurzu mám na mysli knihu, která se zabývá probíraným přístupem (např. krizová intervence, transakční analýza, existenciální analýza, systematický přístup, rogeriánský přístup a další. Poznáte ji podle toho, že ji napsal jeden z autorů, který je probírán (Frankl, Berne, Ludewig, Rogers, Kastová, Vodáčková (učebnice Krizové intervence se uznává jako monografie, protože se zabývá pouze jedním přístupem)) nebo je přístup zmíněn přímo v názvu. NEUZNÁVÁ SE: Text, který je sice monografií (není učebnicí), ale zabývá se specifickou cílovou skupinou: Např. Sociální práce ve vězení nebo Práce s klientem v drogových službách nebo Týrané dítě
V případě nejasností vložte dotaz do Diskusního fora, kde potvrdím, zda knihu uznám.

I. Literatura k písemnému testu

V ISu jako scan:

Navrátil, P. Teorie a metody sociální práce. Brno: Marek Zeman, 2001.

Alternativně:

Matoušek, O. a kol. Základy sociální práce. Praha: Portál, 2001. str. 183-265.

Matoušek, O. a kol. Metody a řízení sociální práce. Praha: Portál, 2003, str. 119-134, 153-168, 253-270.

II. Doporučená literatura

Matoušek, O. Kolářková, J., Kodymová, P. (eds.) Sociální práce v praxi. Praha: Portál, 2005.

Matoušek, O. Slovník sociální práce. Praha: Portál, 2003.

Úvod do sociální práce

A) Kniha: Základy sociální práce

Autor: Oldřich Matoušek a kol.

Kapitola: IV. Domácí tradice sociální práce (str. 111-154)

B) Kniha: An Introduction to Social Work Theory

Autor: David Howe

Kapitoly:

I. The Consumer Reports (str. 3-7)

XVI. Theories for Social Work and Theories of Social Work (str. 164-169)

[ŠEVČÍKOVÁ, Stanislava](#) a [Pavel NAVRÁTIL](#). Sociální práce jako institucionalizace rizika v pozdně moderní době. *Sociální studia*, Brno: Fakulta sociálních studií MU, 2010, roč. 7, č. 2, s. 115-133. ISSN 1214-813X.

[ŠEVČÍKOVÁ, Stanislava](#). Mezinárodní a český kontext Globálních kvalifikačních standardů vzdělávání v sociální práci vydaných IFSW a IASSW. *Sociální práce/Sociální práce*, Brno: ASVSP, 2007, roč. 6, č. 4, s. 49-54. ISSN 1213-6204.

Psychosociální přístup

A) Kniha: Freud

Autor: Anthony Storr

Kapitola: X. Freud jako terapeut (str. 108-121)

B) Kniha: Casework a psychosocial therapy

Autor: Mary E. Woods and Florence Hollis

Kapitola: XII. Assessment and Diagnostic Understanding (str. 246-270)

Přístup orientovaný na úkoly

Kniha: Social Work Processes

Autor: Compton B. R. and Galaway B.

Kapitola: III. Problem Solving: A Process for Social Work Practice (str. 83-99)

Sociálně-psychologické a komunikační modely

A) Kniha: Constructive Social Work

Autor: Nigel Parton and Patrick O'Byrne

Kapitola: VIII. Constructive Assessment (str. 134-151)

B) Kniha: Pragmatika lidské komunikace

Autor: P. Watzlawick, J. B. Bavelasová, D. D. Jakckson

Kapitola: VII. Paradoxy psychoterapie (str. 199-220)

[ŠEVČÍKOVÁ, Stanislava](#). Pomoc a kontrola v terapeuticky pojaté sociální práci. In [SMUTEK, Martin](#). *Sociální práce mezi pomocí a kontrolou*. 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2007. s. 30. ISBN 978-80-7041-705-8.

Kognitivně-behaviorální teorie

Kniha: Kognitivně-behaviorální terapie

Autor: Petr Možný, Ján Praško

Kapitoly:

IV. Struktura kognitivně-behaviorální terapie (str.54-83)

V. Struktura terapeutického sezení (str. 84-89)

Humanistické a existenciální teorie

A) Kniha: Rogersovský přístup k dospělým a dětem

Autor: Jan Vymětal a Vlasta Rezková

Kapitola:

VI. Psychoterapeutický proces a cíle léčby (str. 121-130)

VII. Indikace a účinnost rogersovské psychoterapie (str. 131-139)

B) Kniha: Co řeknete až pozdravíte. Transakční analýza životních scénářů

Autor: Eric Berne

Kapitoly:

XVIII. Scénář při terapii (str. 326-340)

C) Kniha: Understanding Social Work

Autor: Neil Thompson

Kapitola:

I. Making sense of social work – The existential basis of social work (str. 20-25)

V. The value base (str. 104-127)

D) Kniha: I tvoje utrpení má smysl

Autor: Elizabeth Lukasová

Kapitola: Nejlepší možná rada (str. 28-62)

Krizová intervence

Kniha: Crisis Intervention in Social Services

Autor: Kieran O'Hagan

Kapitola: VIII. Ethical Considerations for Crisis Intervention (str. 105-120)

Sociální práce se skupinami

Kniha: Using Groups to Help People

Autor: Dorothy Stock Whitaker

Kapitoly:

I. A therapist's purposes in conducting a group (str. 3-13)

II. Who are groups for? (str. 14-22)

Komunitní sociální práce

Kniha: Analysing Community Work

Autor: Keith Popple

Kapitola: V. Models of community work (str. 54-73)

Antiopresivní přístup

Kniha: Anti-discriminatory practice

Autor: Neil Thompson

Kapitola: II. The Theory Base (str. 15-37)

Ekologická perspektiva

Kniha: Social Work Practice: People and Environments

Autor: Carel B. Germain

Kapitola: I. The Hospitalized Terminally Ill Patient: An Ecological Perspective (str. 25-49)

Podvodné plnění studijních povinností:

Výuka na MU předpokládá, že studující znají studijní předpisy a že se nedopouštějí podvodného plnění studijních povinností, zejména opisování u zkoušek a plagiátorství, tedy vydávání cizích myšlenek za vlastní a přebírání myšlenek jiných autorů bez uvedení autorství. Plagiátorství patří k nejzávažnějším etickým proviněním v akademickém prostředí, popírá poslání university i smysl studia. Z právního hlediska je plagiátorství krádeží cizího duševního vlastnictví.

Podvodné plnění studijních povinností nemůže být za žádných okolností na FF MU tolerováno. Každý případ podvodného chování bude trestán nejpřísnější sankcí, a to až **nepodmínečným vyloučením ze studia**. Studentům doporučujeme co nejdůkladněji se seznámit s problémem plagiátorství a se způsoby, jak se mu vyhnout.